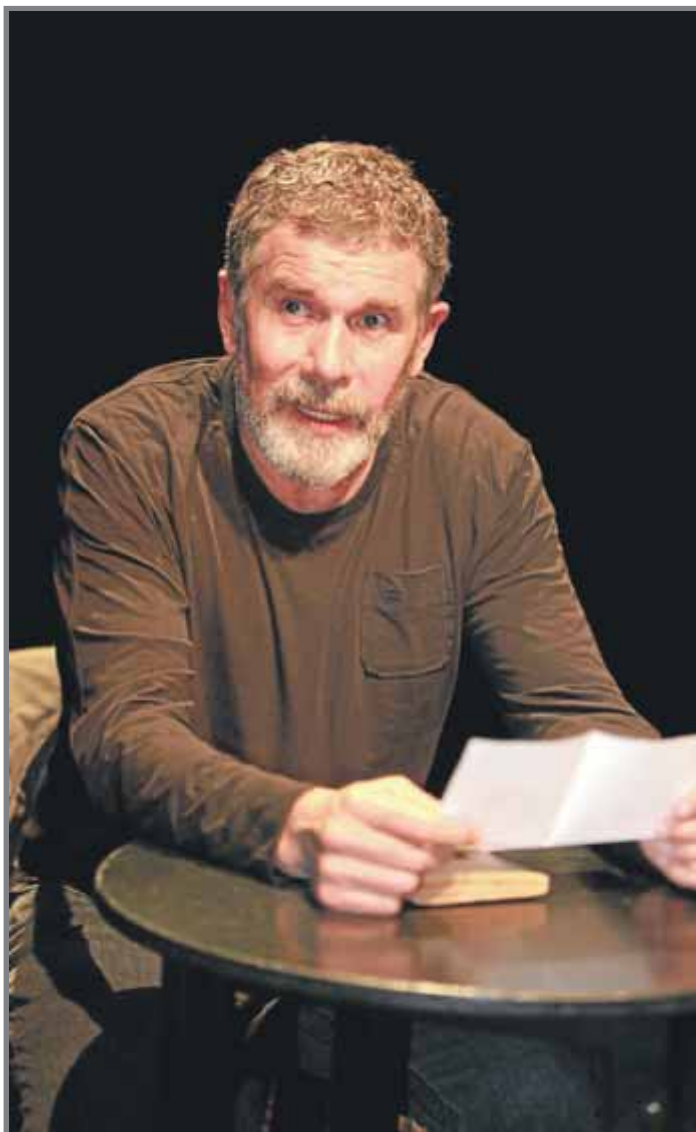

Oïu Soler i oireu Verdaguer

Jaume Cabré ha escrit que, per ser escriptor en llengua catalana, cal voler aproximar-se a Jacint Verdaguer, “per entendre’ns”. Cal saber amarar-se del geni de la llengua. Cal entendre el poder de la llengua. Cal tenir consciència d’estil. Cabré ho té claríssim. Per això, els lectors, quan es troben davant de grans escriptors, també queden atrapats per la força d’un llenguatge que els sap presentar històries, que els sap enredar en nusos i que els sap portar cap al geni de la llengua. Per ser un bon lector, segurament també cal amarar-se de Verdaguer.

Una manera d’entrar-hi pot ser *Canigó*. Ho pot ser perquè, en paraules del biògraf Ricard Torrents, Verdaguer va construir amb *Canigó* el poema del passat i del futur de Catalunya. “Les gestes que hi cantava no eren de la mitologia, sinó de la història. No exaltaven Espanya, sinó Catalunya.”

Però també ho pot ser per una felicitat que coincideix amb el cinquantè aniversari de l’obertura de la Casa Museu Verdaguer: la publicació de la versió oral, abrejuda

i personal, de *Canigó*. L’extraordinari actor i rapsode Lluís Soler ja va presentar l’obra el 2011, primer, a Folgueroles i després, a Barcelona, al Teatre Nacional. Després, ha recorregut un munt de teatres, fins que la Fundació Verdaguer publica ara l’audiollibre: cinquanta minuts d’un *Canigó* oït (1.047 versos), declamat per un Lluís Soler que transmet amb genialitat el to sec de Bernat Tallaferro, la petició tendra de Gentil a son pare, la cançó rítmica del ram santjoanenc, el crit de guerra... Si tingués l’honor de conversar amb Lluís Soler li discutiria alguna pronunciació incoherent, alguna cesura rara, però li aplaudiria com ningú les pauses emotives, les acceleracions narratives, els xiuxiuejos. Tots i tot. Ho diu la solapa del llibre: poseu-vos els auriculars, apugeu el volum sense temor i deixeu-vos endur per aquesta llegenda pirinenca amb la cadència i el ritme perfectes. És un plaer, sens dubte: el text fundacional de la pàtria, escrit pel poeta nacional i recitat per un lector que és actor i que és rapsode i que és el millor a l’hora d’interpretar *Canigó*. *

Lluís Soler
recita el poema de
Verdaguer ‘Canigó’
JOAN SABATER

OIR. ‘CANIGÓ’
Jacint Verdaguer
Versió i veu:
Lluís Soler
Editorial:
Verdaguer Edicions
Folgueroles, 2017
Pàgines: 104
Preu: 17 euros

ASSAIG GEMMA BUSQUETS

Rosa Maria Arquimbau, una dona amb història

“**L**a gent de la carretera de Sarrià en va començar a dir el *barri Xino perfumat* i encara l’anomena així. Perfumat ¿per què? Pensem que la prostitució deu fer la mateixa mala olor per tot arreu, però els edificis nous, les avingudes més amples, la proximitat de la Diagonal, els arbres [...] ¿Què vol dir això? ¿Què ens modernitzem?” És un fragment de *Prostitució. Des d’allò de la poma fins als nostres dies* escrit per Rosa Maria Arquimbau el 1971 i que Comanegra ha editat, 45 anys després, amb voluntat de recuperar veus oblidades però sobretot per l’entusiasme del crític i escriptor Julià Guillamon, fascinat per la personalitat, i per l’estil d’articulista –“una manera

d’encarar el periodisme escrit molt actual”, dirà Empar Moliner en el pròleg– de Rosa Maria Arquimbau (1909-1992).

Per Guillamon, la descripció que fa Arquimbau de la prostitució moderna són les millors pàgines d’un llibre que defineix com a “insòlit” i el qual tanca la col·lecció que Comanegra ha publicat: *Lenigma Arquimbau, Cor lleuger i Quaranta anys perduts*. Ara diríem que Arquimbau projecta una dona *apoderada* i en reclama la llibertat individual.

En un dels capítols del llibre elogia la “personalitat femenina com a millor arma contra la prostitució” tot fent un repàs de dones notòries, que viuen amb passió i s’en-

fronten a la hipocresia social, però que la història, sempre escrita pels homes, les ha calunniat, denuncia Arquimbau. Parla de Safo, Cleòpatra, Lucrecia Borgia, Joana d’Arc, Aspàsia... En l’èpica, tal com va fer a *Lenigma Arquimbau*, Guillamon contextualitza la novel·la en la seva època i amb referències cinèfiles com *Belle de jour* i *Vivre sa vie* però també amb sèries i pel·lícules actuals; un subtext necessari i que enriqueix la lectura d’un llibre en el qual Arquimbau etziba l’última provocació a la doble moral del franquisme i a un patriarcat per al qual tenia mala fama, era una “dona amb història”. Li ho tiraven en cara perquè coneixia els homes i sabia de què va el món. *

PROSTITUCIÓ
Rosa M. Arquimbau
Pròleg:
Empar Moliner
Editorial: Comanegra
Barcelona, 2017
Pàgines: 144
Preu: 16 euros